

Lục Tỉnh Tân Văn

GIÁ BÀN:
 Một năm... 6 \$ 00
 Sáu tháng... 3 50
 Ba tháng... 2 00

ADMINISTRATION
 ET RÉDACTION:
 Saigon, Rue Cathala, 453-455 (1er étage)

GIÁ BÀN:
 Một năm... 7 \$ 00
 Sáu tháng... 4 00
 Ba tháng... 2 25

On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

六省新聞

MỠI TUẦN LẺ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

MỠI SỐ BÀN LẺ... 0 \$ 04

TELEPHONE N° 478   Adresse télégr.: LUCHE-SM661

GIÁ BÀN:
 Một năm... 7 \$ 00
 Sáu tháng... 4 00
 Ba tháng... 2 25

On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNÉS, s'adresser:
 à SAIGON: aux bureaux du Journal.
 à HANOI: aux bureaux du Trung-Viet-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Mấy nghề nên chủ ý
2. - Thầy trình
3. - Hôn con sách báo
4. - Xé lùa Đông pháp
5. - Các dụng hình
6. - Bình chày mủ cam của loài vật
7. - Thi chọn kỹ-lục
8. - Lo cho hùn lùn
9. - Phần quan báo
10. - Một sự thật tại nhà máy xay Cholon
11. - Lời rao
12. - Văn-nguyên
13. - Thông báo
14. - Oankia theo mồi

附借國債

SOUSCRIEZ A L'EMPRUNT NATIONAL

義民必宜

Nghĩa dân nên mua giấy quốc-trái

MẤY NGHỀ NÊN CHỦ Ý

(Tiếp theo)

3. Nghề dệt vải. - Vải lại là một thứ phẩm-vật thiết dụng hơn cả các thứ phẩm-vật khác, quan thiết đến sự sinh hoạt của nhân dân, chẳng khác gì đôi phải cần đến ăn, khác phải cần đến uống vậy. Chonên khắp trên mặt thế-giới, từ phần ít dân tộc còn sơ ơ quá không kể, còn thì đầu đầu đầu cũng biết tự dệt lấy vải mà dùng chỉ khác nhau vì xấu với tốt, vụng với khéo mà thôi.

Nghề dệt vải của ta, kể ra thì có cũng đã lâu lắm. Song thì bởi cái nghề lưu truyền trong khoảng mấy ngàn năm đến giờ, khi dụng đã được tinh tường chưa? Và phẩm vật đã được tốt đẹp bền dai bằng của các nước chưa? Câu hỏi đó đầu chẳng phân giải thì ai cũng biết rằng nghề dệt vải của ta tuy có đã lâu thật, song cách thức làm ăn sơ sài thì từ xưa thế nào nay vẫn như thế, chưa thấy hoàn cải một chút gì cả. Dầu nhân dân ai cũng biết rằng nghề canh cửi là nghề căn bản của dân mà nhiều nhà khuy-nh-hưng về nghề ấy song tiếc thay ta không biết lợi dụng các đồ cơ-khi, và không biết tự thời mà cải lương cho thích nghi. Khi dụng của mình chẳng qua chỉ mấy bộ không-cửi gỗ và ít đồ tre nứa xi-xăng; nhân công thì chuyên nhiều về sức của bọn đàn-bà con gái, như thế thì tại nào mong cho tiến bộ được?

Vài chục năm về trước, dân ta phần nhiều còn quê mùa chất phác, thì các thứ vải của ta như vải sớ, vải rộng, vải dầy vải kẻ v.v. còn thông dụng được nhiều. Chờ từ khi có vải ngoại-quốc đưa vào như vải chức-bán, vải

chả-bá, nà là vải trơn, nà là vải hoa, nà là vải xanh vải đỏ, biết bao nhiêu thứ vải kéo đến mà lần áp mãi cái thế lực hàng vải của ta, thì cái nghề cũ-kỹ ấy đã hầu như thất dụng mất rồi.

Tuy ở về các nơi thôn dã, phục-sức phần nhiều vẫn còn theo lối cũ, quần nâu áo vải vẫn còn nhiều. Song thì nhằm xem nhân dân ở các nơi thị thành, trong các đồ phục-sức, còn mấy thứ là dùng đến vải ta nữa? Thật thế, ta thử có nhâm xem từ đũa tre cho trở lên cho đến các hạng người lớn ở các chốn thành-thị, từ cái quần cái áo, cho đến cái chăn cái màn, nhứt nhứt đều dùng đến vải ngoại-quốc cả. Mà các thứ vải ấy, nay không dùng về nhà quê cũng đủ nhiều rồi. Tại sao cái thế-lực đương-bổ một nghề một hành trường thêm thì nam-mỹ, tất có ngày phải tiêu diệt? Đó là lẽ tất nhiên vậy.

Vậy thì ta nên nghĩ thế nào để duy trì lấy nghề ấy của ta bây giờ? Ta muốn duy trì lấy nghề ấy, trước không gì bằng ta phải có mà học theo lấy nghề ấy của Âu châu, ta ta đã học theo được nghề, tất ta cũng phải gắng sức mà lập xưởng nhà máy thì mới làm được. Đã đành rằng lập được một xưởng nhà máy dệt vải không phải là việc dễ, và khó có lập được, cũng không sao mà cạnh tranh được với vải ở ngoại-quốc đưa vào. Kia như Qui-quốc đã dựng nên xưởng dệt vải ở Hanoi, mà cũng không thấy công hiệu gì, huống chi người ta thì tại nào mà càng đáng cho nổi. Song ta lại nên biết rằng « vận sự khởi đầu nan » phạm

việc gì lúc ban đầu cũng phải khó khăn, nhưng khó đến đâu mặc lòng, ta cũng phải cố mà vượt cho qua, rồi mới có hi-vọng về sau được. Nghề dệt vải Âu-châu, thì tất thế nào cũng phải học, ta cũng phải mở mang, nên ta thông liêu sơ đi, ngay, nãy thì chỉ thêm tức cho ta ngay ấy vậy.

Ngoài cái nghề dệt vải theo cách Âu-châu, ta cũng nên học theo cách kẻ sợi nữa, vì sợi tức là nguyên-liệu của vải vậy. Ta ở xứ này chính là xứ sản bông, còn có thể vận bông bán ra ngoại quốc được, vậy mà sợi lại phải mua ở ngoại-quốc về, há chẳng là lắm ru? Vậy trước khi muốn mở mang nghề dệt vải, tưởng cũng nên học nghề kéo sợi nữa mới phải.

Sau nữa là các đồ thuộc ở trong nghề dệt như mỳ-soa, bit-tất v. v. phạm thì gì ta đã quen dùng thì cũng nên tự chế lấy mà dùng với nhau. Các nghề đó chắc người nước ta đã có nhiều người lưu tâm đến, song chưa mấy người mở-mang được công cuộc nào, cũng khi là vậy.

4. Nghề làm giấy. - Nghề này trước kỹ-giả đã bàn đi bàn lại bai ba lần rồi, tưởng chẳng phân giải ra chi nữa, nhưng cũng xin nhắc lại một vài điều để cho ra nghề này là một nghề tốt: khản-thiết cho ta bây giờ, ta cũng nên lưu ý đến mới được. Hiện nay trong nước cần dùng đến giấy Âu-châu mỗi ngày một thêm nhiều, mà số ít trong nước mới có một xưởng của người Đại-pháp lập ở Việt-tri và một xưởng của người Nam-kỳ ở Thủ-đầu-một, để làm hạng giấy đó mà thôi, như vậy thì tại nào ứng dụng cho đủ được, ta ước ao cho những nhà có chí về đường công nghệ, nên mau mau mà đồ hồi đến việc ấy.

5. Nghề chế đồ pha-li. - Đồ pha-li cũng là một thứ đồ dùng rất khản-thiết cho đời này, mà lại dùng cần phải làm bằng pha-li cũng nhiều lắm. Nhờ từ cái chai cái cốc, cái thông-phôi đèn, v.v. v.v. cho đến cái ấm kiếng, hoặc để làm cửa kiếng, hoặc để dùng làm các việc khác, biết bao nhiêu kẻ sao cho hết. Vậy mà từ xưa đến nay, nghề này ta chưa có lập được xưởng để chế tạo đồ ấy. Hiện các đồ pha-li của ta dùng toàn là các đồ của ngoại-quốc đem đến và một ít đồ nhỏ mọn thì của Khách-trú chế ra, chứ người nước ta thì chưa thấy có ai làm đến việc ấy vậy. Thậm chí những cái chai nhỏ mà nay lấy đựng trà hột ướp bông-sơn là vật sản của mình, mà còn phải mua lại những chai thừa thải của người ta dùng việc khác, mà mua dùng làm vật sản của mình, chứ không tự lập ra mà nghĩ đúc lấy một kiểu riêng của mình, cũng là một điều cần tha của ta vậy. Sao không xét xem các nước Âu-Mỹ cho chỉ nước Nhật nước Tàu, người ta dựng từ một chút thủy

nước hoặc bột, hay là vật di khác cũng đều có từ thứ khiên riêng cả? Còn ta thì nhứt-nhứt vật di cũng không biết dựng bằng chai, bằng lọ, bằng hộp; mà có dựng thì lại dùng những vật đựng thừa của người ngoại quốc, như thế há chẳng phải là sự khuyết-tiền ở trên đường công-nghệ của ta ru?

Có người nói rằng: nghề đúc đồ pha-li, ta không phải là không có người đã lưu tâm đến, trước đây cũng đã có mấy nhà hiệp-cỗ mở xưởng đúc chai, sau không hiểu vì lẽ gì mà phải đình bãi, đó chắc là có đâu khó khăn, làm cho ngán trở không thành, chứ không phải là không người nghĩ tới. Ở phạm vi đi lúc ban đầu thì cũng có lắm nơi khó khăn thật. Bởi nghề này, lại là một nghề kỹ-nghệ lớn lao, lúc thoát tiền mở ra, tài liệu chưa sẵn sàng, nhân tài chưa luyện thục, mà đường tiêu thụ cũng còn hẹp hòi, như thế thì sao cho khỏi những nỗi nguy nan được. Song lẽ đó là thường, mà dù việc gì cũng như thế cả, chỉ qui ở cái nghị lực của con người ra mà thôi.

Đây, kể qua đại khái trong mấy nghề thiết-dụng, và lại là các nghề chưa có mấy người làm, thì chính là nghề của ta cần phải lưu tâm đến trước vậy. Ngoài giã cũng còn nhiều nghề thông dụng, như nghề trộn đường nghề làm rượu bột, v.v. v.v. Ta cũng nên học theo cách Âu-châu mà làm, những mà thôi, nói làm thêm nhằm tại đọc giã, ta chỉ cần cho người trong nước nên quan tâm xem có nghề nào đại dụng mà còn ít người nghĩ tới thì nên cấp-cấp kinh-doanh đi, chứ không nên tranh những mối lợi của người hiền đã làm vậy. Mà đã nghĩ đến nghề đi thì chớ nên nghĩ ngại về những nỗi khó khăn, phải đem cái chí quyết và cái lòng kiên nhẫn mà làm cho lấy được mọi nghề. Duy có một điều là muốn mở mang công việc to tát thì tất phải có tư-tuổi nhiều mới làm được, mà muốn có tư-tuổi nhiều được, thì phải có công việc đồ, lương bổng không phải là việc dễ đi, nên các nhà tư-nghĩ thì cũng chớ có chê nghề này là việc khó hết.

B. V.

Thầy trình

Quan ba phi công Guyomar ngồi phi-long thoán (hydrogèlisser) mượn đường thủy mà đi từ Saigon tới Khống Thôn, thì tại về hôm chiều 11, hôm ngày 20 Octobre chừng 11 giờ, ông Guyomar đồng cùng quan năm Ibos và ông Adjutant thợ máy Saigon xuống phi-long-thoán tại bến Saigon mà trực vãng Nam-van, đến 5 giờ chiều mới tới kinh-đô Cao-mên. Chờ vì ở lại đó hai ngày. Qua bữa 29 Octobre, 16i 6 giờ

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
 làm cho những tay thợ rượu thầy đều khen ngợi
 Chỉ một mình hãng Denis freres có trữ mà thôi

45 sáng thì lên đường. Phi-long thoàn chạy tới Kratié 12 giờ rưỡi. Sáng lại 6 giờ thì phi-công Guyomar vượt qua thác-nước (rapides) Pré-kampi và Sambor (Võ địa-dr Đông-pháp thì rõ), lướt khỏi mấy giọt nước, chỗ nước vẩn-xoáy và tránh mấy khúc gỗ trôi dưới sông. Thiết là làm cơn hiểm nghèo trắc trở.

Cách chừng 2 giờ rưỡi đồng hồ phi-long thoàn chạy tới Stung-treng, chur vì đều bình an vô sự.

Quan ba Guyomar ở để nghỉ và lấy thêm đầu sảng, qua 9 giờ 5 thì ngồi phi-long thoàn trực chỉ Khône, chạy ngang rừng rậm rạp, vượt qua khỏi thác nước Préapang và Khône là chỗ có danh tiếng thứ này vì hiểm nguy gay go lắm.

Qua 10 giờ 4 phút phi-long thoàn tới Khône 4 đàng cùng cái thủy trình của phi-công Guyomar đã định trước.

Từ đây ta mới thấy rõ những điều hữu ích về việc dùng phi-long thoàn bằng thông thường trong sông rạch của xứ ta. Tuy quan ba Guyomar có chở theo 7 người hành khách và 280 kilos đồ đạc với đầu sảng mà đảm thì hành trước hết cái thủy trình này, thật là quá gan dóm. Đi đường gặp nhiều chuyện nguy hiểm mà lướt khỏi cũng rất tỉ mỉ tinh lắm thay. Có một hai khúc sông, nước chảy nhăm một khúc đồng-bồ tới 180 thước. Theo lý tưởng thì phi-long-thoàn chở nặng đường ấy về quan Biên-ly. Thật tới cũng không rõ đơn nói những lời chi trong đây.

Hồi tới thàng Huyền và con Đò, hai đứa đều khai tại cơ Hai-Cò với cơ Trương xuôi biếu. Cơ Trương đổ nó xuống Saigon khai như vậy, thì có sự nuôi dưỡng từ cơ, lứa lên cơ định vợ gả chồng, cho Hai-Cò đầu hết cha mẹ sinh bầy. Bởi vậy cho nên nhiều người hành khách mượn đường bộ về ra Nam-Bắc phải ở tạm, nơi đó mà chờ tàu dặng quá giang.

Luận đến cùng, mỗi người An-nam không đủ sức mà dặng đường quan lộ được, vì phải đợi chờ, tiền xe có tàu bè, tiền hao rất nhiều. Muốn cho tiện bề, nên đặt duy chỉ có cái vấn đề này rất hay, là phải dùng xe lửa mà thôi. Quan Toàn-quyền Paul Doumer, đã chủ ý làm một con đường xe-lửa từ Nam chí Bắc, mà nếu cái toán đó này chẳng khang thành tựu thì hành này chẳng thì nào tận rõ biết nữa.

Nam-kỳ là xứ phía hạ lưu tức, sông thiếu nhân-công, còn miền Bắc-kỳ thì dân-thứ rất đông mà không có đủ sản vật, cho nên phần nhiều phải chịu đói lạnh. Trong Nam-kỳ ta thiếu chi đất đai tới mà chẳng có tay khai phá cấy cấy. Và lại xứ Bắc-kỳ có nhiều nơi có mỏ loại kim, mà chẳng người cạy phủ nào ra tay mà khai quặng. Ngày nào có đường xe lửa chạy thẳng từ Saigon ra Hanoi, thì chừng đó nhơn-công xứ Bắc-kỳ và Trung-kỳ sẽ tràn vào Nam-việt mà thuê công, còn tay phủ gia Nam-kỳ thì

HỒN CON MÁCH BẢO

Tên Táng sống lại, Hai Cò bị giam

Ngày nay, bá tánh có chịu cho rằng vụ Hôn-con-mách-bảo đó là một chuyện bóng-ly, một vụ trò-trời-cho-chàng. Từ bữa bưng mớ quạnh vườn nhà M. Cáo ở đường Bourdais mà kiếm thấy tên Táng chẳng có như lời tiên cáo kêu nài, thì vụ kiện Mme Cáo đánh chết cháu trai, tòa đình lại dặng gửi cháu-trai lập nôi.

Cách mấy ngày sau đây có tin Nam-vian gửi xuống nói rằng bất tên Táng đàng rói, quan Bồi-thẩm Saigon mới lật đật từ tờ xin giải xuống đặng vẫn tra minh bạch.

Bữa chúa-nhựt 7 novembre linh giữa tên Táng xuống tới, giam đề qua bài thứ hai, 8 novembre, quan Bồi-thẩm mới đòi cả hai đàng tiến bị tới tòa nhân coi có quả.

Hai đàng nhìn quả tên Táng rói, quan Bồi-thẩm mới hỏi vợ chồng tên Thơm cơ sao bày chuyện vu oan giá họa. Vợ chồng tên Thơm đều bần: Vợ chồng tôi quê mùa, một năm chỉ cuối đời nghề chài lưới kiếm ăn, nào vợ chồng tôi có biết bày chuyện kiện thưa chi đâu, bỗng nhiên mà có Hai-Cò lên Châuốc kêu hai vợ chồng tôi nói Mme Cáo đã đánh chết con tôi rói, báo tôi một hai xuồng kiện. Bởi vậy xuồng mây bừa có bao học cho vợ chồng con cái tôi ở tại nhà có, rói có đi làm đơn đem về báo tôi, cảm vì quan Biên-ly. Thật tới cũng không rõ đơn nói những lời chi trong đây.

Hồi tới thàng Huyền và con Đò, hai đứa đều khai tại cơ Hai-Cò với cơ Trương xuôi biếu. Cơ Trương đổ nó xuống Saigon khai như vậy, thì có sự nuôi dưỡng từ cơ, lứa lên cơ định vợ gả chồng, cho Hai-Cò đầu hết cha mẹ

chúng nó, chỉ em chúng nó xuồng Saigon nuôi ở ăn và nói Mme Cáo đánh anh nó rói, báo nó về tòa phải khai Mme Cáo lấy khai, bằng chẳng ở tù mà chớ. Nó sợ nên khai, chớ thật không có gì, nếu tòa bị lật thì rằng: « Khi có Hai-Cò đem cha mẹ tôi xuống, có rước cốt lạy và cầu nôi anh tôi bị đánh chết rói, làm cho cha mẹ tôi tan nát. »

Hồi tới Hai-Cò-Hai-Cò chịu rằng cơ Trương tui vợ chồng tên Thơm có dưng nuôi trong nhà, còn xuôi dục đến chi thì không có.

Tuy Hai-Cò khai vậy mà đầu, bị một cơ lên Châuốc tìm vợ chồng tên Thơm đem về bao học, làm đơra giùm lại thêm bị miêng thàng Huyền con Đò khai rói rằng nên quan Bồi-thẩm để cho Hai-Cò là chủ-mưu vu phàn tội đặng, mới dụ y đem hạ ngục.

Nhắc lại tên Táng, khi chuyên võ lữ Saigon, nó còn ở tại đây kéo xe kiếm chác; chớ nghe càng báo càng lừa, Táng nhăm chằng hén, ở tay bị bắt, mới nhẩy xuống bị nạn ghê ghai mà lên Nam-vian. Nổ lên đó ở an, để việc cho êm rói sẽ, chẳng để có người anh em bạn bè của M. Cáo là Trián-Tổ ở Tân-lung Takeo nghe chuyện như vậy nóng lòng, mới tuột lên Nam-vian tìm kiếm. Gặp Táng tại chợ Cay-táo Nam-vian, nắm Táng mà rói hỏ, có bắt mới hay, bắt Táng giam cầm, từ đó đến giờ.

Đợi coi vợ ra thế nào, rồi sau sẽ tiếp. M. H. L.
 M. và Mme Cáo, khi gặp tôi, có tỏ ta t lòng thành, cảm ơn quan Bồi-thẩm và quan Biên-ly vô cùng, cảm vì nhờ sự công-bình chánh-trực của hai ngài mà nói oai mình ra dặng.

đem tài sảng ra Bắc-kỳ mà thương mãi Côi Đông-pháp này, đầu đầu đều dặng thông liền với nhau và sẽ được mở mang tấn hóa thêm.

Trong lúc về bên Bộ thì quan Toàn-quyền Long sẽ cần mẫn lo làm cho hoàn-thành khúc đường xe lửa Vinh và Đôngha và bốn báo chắc rằng ngài cũng lo cho thành tựu khúc đường xe lửa từ Nhatrang ra Tourane.

- 1° - Trường nào dạy đặng kĩ lưỡng . . . . . NGUYỄN-XÍCH-HÔNG
- 2° - Trường nào thầy dạy cần-mẫn . . . . . XÍCH-HÔNG
- 3° - Trường nào bố học học-trò hơn hết . . . . . HÔNG
- 4° - Trường nào không cho người thân-nhơn lãnh học-trò ra, trừ ra cha mẹ được lãnh mà thôi . . . . . NGUYỄN-XÍCH-HÔNG
- 5° - Trường nào nghỉ ít mà học nhiều . . . . . XÍCH-HÔNG
- 6° - Trường nào không cho học-trò ở nhà ngủ (như thế nhập trường thì phải vào trường luôn) . . . . . HÔNG
- 7° - Trường nào gác-gác, nghiêm chỉnh hơn trường nư học đặng . . . . . NGUYỄN-XÍCH-HÔNG
- 8° - Trường nào giữ gìn nề nếp nhà trẻ nhỏ nhiều hơn . . . . . HÔNG
- 9° - Cha mẹ nào muốn cho con mình học hành mau tấn ích thì nên đem đến trường học của NGUYỄN-XÍCH-HÔNG, mà xin thọ giáo.

Lục-tinh tàn-vãn

Ngày thứ sáu nhựt ngày 13 novembre
 thủy trình không có ra.
 Xin nghỉ

Xe-lửa Đông-Pháp

Bấy lâu nay, người Bắc và người Nam chẳng biết nhau cho lắm, mà khó bề thông thương và gần gũi. Từ ngày quan Toàn-quyền M. Doumer trấn nhậm cõi Đông-Pháp thì hàng lo cái vấn đề căn-yếu này lắm. Ngài muốn cho Bắc, Nam dễ thương giao với nhau dặng đực lo tấn học cái thương trường.

Đương buổi thời đời này, miền Bắc-kỳ, thì phải chịu gay go trắc trở, phải vượt qua biển già lại một hai khi gặp phong vô hiểm nguy, chẳng mấy khi đặng thông-thỏa tại-chi.

Còn trên đường quan lộ có vài khúc xe-lửa, chẳng liên lạc với nhau, cho nên mấy nơi đặng khác phải dùng xe-hơi mà thông hành. Song gặp mùa mưa gió thì nước trên đây núi Annam đổ tràn xuống quan lộ, làm cho trôi cát đá, dầy bùn, xe chạy chẳng đặng. Như là khúc lộ từ Nhatrang ra Quinhon thường hay

sinh bầy. Bởi vậy cho nên nhiều người hành khách mượn đường bộ về ra Nam-Bắc phải ở tạm, nơi đó mà chờ tàu dặng quá giang.

Luận đến cùng, mỗi người An-nam không đủ sức mà dặng đường quan lộ được, vì phải đợi chờ, tiền xe có tàu bè, tiền hao rất nhiều.

Muốn cho tiện bề, nên đặt duy chỉ có cái vấn đề này rất hay, là phải dùng xe lửa mà thôi. Quan Toàn-quyền Paul Doumer, đã chủ ý làm một con đường xe-lửa từ Nam chí Bắc, mà nếu cái toán đó này chẳng khang thành tựu thì hành này chẳng thì nào tận rõ biết nữa.

Nam-kỳ là xứ phía hạ lưu tức, sông thiếu nhân-công, còn miền Bắc-kỳ thì dân-thứ rất đông mà không có đủ sản vật, cho nên phần nhiều phải chịu đói lạnh. Trong Nam-kỳ ta thiếu chi đất đai tới mà chẳng có tay khai phá cấy cấy.

Và lại xứ Bắc-kỳ có nhiều nơi có mỏ loại kim, mà chẳng người cạy phủ nào ra tay mà khai quặng.

Ngày nào có đường xe lửa chạy thẳng từ Saigon ra Hanoi, thì chừng đó nhơn-công xứ Bắc-kỳ và Trung-kỳ sẽ tràn vào Nam-việt mà thuê công, còn tay phủ gia Nam-kỳ thì

Cuộc dựng hình Quan-đề-đốc de Beylié

Hội phái-viên lập ra mục-dịch để lo cuộc dựng hình quan-đề-đốc de Beylié, chết hồi năm 1910 trong lúc ngài du-lich xứ Lào, hội ấy nhóm hôm nọ.

Chư-đốc-giá trưởng có khi cũng như quan-đề-đốc de Beylié lúc họ đi cùng quan-lương-y Roufflandis ở gần Louang-pha-bang, đi sa-lưu sa-lưu thì tại Ta-dua bị nước chảy tràn qua đầu chim phải chết đuối tại đó.

Ông Roufflandis, Chủ-tịch Hội Chánh-phủ Nam-việt, đã chủ ý hai vị ấy về Nam-việt dựng hình quan-đề-đốc de Beylié.

Hội phái-viên dựng hình quan-đề-đốc de Beylié, gồm có ông Berquet hội-trưởng, ông lý sự Bich-phần có từ thời mới nhóm: Có mặt: ông Le Préost quan Đâu-phòng-văn quan Nguyễn-đoài, quan tư Sở-mộ Blanchet, ông Meessmacker đại-biêu quan sáu thủy, ông Guiberti, ông St Michel de Dancat, ông Blaquière, bà Lamotte, ông St Nicolas, ông St Nicolas, ông St Nicolas, ông Maille, ông Lefoy và ông Thil.

Chịnh có ông Arduser và ông Ardin xin kiếu.

Hội phái-viên định các thể lệ dựng lo dựng cái hình đã chớ qua rói. Hội định giao công cuộc ấy cho nhà Lamotte lo lấy.

Hình ấy sẽ đưng chỗ Giảng-nước đánh trái lạng gần dinh quan-đề-đốc, (Camp

HỘI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lớn thuộc của Ngoại-quốc với thuộc Xứ Algérie là Thuộc-dịa Langsa. Hễ biết lựa thuộc rời và thuộc điều
 trãi đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản
 Đại-pháp và chẳng có như thuộc nào ngon bằng
 Hãy nên hút thuốc hiệu TRẢI-ĐẤT

des lettres) dựng đay mắt ra trước
 đường Blancsbe trong một chỗ đã
 dành sẵn đó và có sở Thành-phố sửa
 soạn.

Công cuộc ấy nghĩ ra làm cũng chẳng
 bao lâu chắc chừng cuối tháng octo-
 bre thì rồi, nên hội lo định ngày ăn lễ
 khánh thành. Hội phải-viên định cuộc lễ
 khánh thành ấy nhằm ngày Saigon ăn lễ
 Ngũ-tuần dân-chủ và đình chiến, nghĩa
 là ngày 11-novembre 1920 khi đình binh
 vừa rồi.

Việc nghị định ấy tuy vậy mà hội còn
 chưa xong, còn phải chờ lệnh quan trên
 nữa, nghĩa là chờ coi hội phải-viên lo
 cuộc lễ Ngũ-tuần dân-chủ, nhưng mà
 ngày đã định rồi.

Và lại hội phải-viên có ý chờ quan
 Toàn-quyền ngày lễ đó chiếc tàu Por-
 tobes đến thì ngài sẽ tới, thì hội có lòng
 ước mơ cho quan Toàn-quyền dự cuộc
 dự hình ấy.

Cái tinh ấy từ dưới đất lên cao chừng
 3 thước 8, có một khúc mình cao hơn
 để-óc Beylié mà thôi, để trên một cây
 trụ bằng đá cẩm thạch, còn ở dưới
 chơn thì đúc bằng xi-măng (đã sạn đục).

Ở dưới chơn cây trụ có một cái hình
 tỳ có bốn-đỉnh như người đỡ-bà
 có đội cái couronne, ngời, tay trái thì
 nhận xuống cái khung trong đó khắc
 tên hội Thành-phố Saigon.

Còn trong một miếng bản có đề chữ
 như vậy: « L'Indochine au général
 Léon de Beylié. »

MICH.

Bệnh chấy máu cam của loài vật (mắc toi)

Theo báo Opinion nói rằng quan chánh
 điều chế bác học Le Loue tại Institut
 Pasteur và ông d'Hérelle mới tìm được
 một thứ mủ (vaccin) để chích cho thú
 vật mà trừ bệnh số máu cam.

Trong đồng bài xứ Nam-kỳ trâu bò
 chết về bệnh ấy chẳng biết bao nhiêu,
 vì người n ông phu chẳng biết thuốc chích
 mà giài cứu; chừng nào bệnh đó truyền
 nhiễm ra hết bầy mới lo sợ chạy báo
 cho quan mà thôi.

Vả lại thuốc này chưa ai tiêm được
 phương thế chỉ mới nghiên cứu cái bệnh
 độc ấy, bởi vậy nên mấy năm đầ tiên
 nuôi trâu, bò, ngựa tổn hao rất nhiều.
 Năm 1917, bệnh số máu cam phát sanh
 ra trong tỉnh Bachgia, Thudaumat và
 Biénaoh. Máy chó khác cũng có bị lây
 đến và chẳng người kiểm soát năm sau
 bệnh này truyền đến mấy tỉnh ở miền
 Hậu-giang ngoại trừ tỉnh Cantho là nơi
 trâu bò chết ít. Qua đầu năm 1919, trong
 tỉnh Thudaumat và Cholon loài vật cũng
 mang lây bệnh đó.

Nếu mà kể về tác sự thiệt hại này có
 đủ gì mà chỉ cho hơn đầ thầy chấy có
 việc tàn phá về sự truyền nhiễm của
 bệnh mắc toi.

Năm nay tại quận Cầmu, trâu số máu
 cam chết cả bảy cả trăm. Thường thường

thú vật bị lây thì ngã chết tức tức, rất
 nên phê ghớm.

Annam ta được hậu phước và hân-
 hạnh mà có thuốc mủ của hai ông bác
 học thông thái này đã tìm ra. Nhờ đó
 mà loài vật trong xứ Đông-Pháp sẽ khỏi
 bị khủng hại nữa. Nhứt là xứ Nam-kỳ,
 làm ruộng nương rất nhiều, mỗi năm
 phải mua trâu bò trên Cao-mên mà cấy
 cấy, tơn hao lắm Trâu bò là tay chơn
 của người nông gia; từ đầu mùa tới cuối
 mùa, ngày cấy cho đến ngày gặt, nhờ
 thú vật ấy giúp đỡ công phu rất dầy.
 Nếu mà khừ trừ bệnh hiểm nghèo này
 chẳng kham, thì ruộng nương phải bỏ
 hoang, thiệt hại cho kẻ nông phu biết
 bao.

Thi chọn Kỳ-lục Giúp việc trên xứ Lào

Trong tháng tuần tháng Janvier tới
 đây sẽ mở hội thi tại Vientiane và tại
 Luang-Prabang mà chọn Kỳ-lục giúp việc
 Tòa Thông-sứ và các tỉnh trong xứ Lào.
 Ai xin thi phải gửi đơn đến phòng-
 vụ quan Thông-sứ trước ngày 15 Dé-
 cembre 1920, và phải đúng theo thể lệ
 định trong lời nghị ngày 10 Septembre
 1919, nơi điều thứ 10 và 12. Lại phải
 đính theo đơn những giấy tờ kể sau
 đây:

- 1° Giấy tờ làm bằng có coi mình là
 người nước nào, sanh ngày nào,
 tại đâu và cha mẹ là ai.
- 2° Một tờ sao lục án Tòa như không có
 thì giấy chứng tánh hạnh tốt cũng
 được.
- 3° Một tờ sao lục bằng cấp tốt-nghiệp
 tại nhà trường.
- 4° Một tờ của quan Thầy-thuộc chứng
 rằng mình đủ đủ lực mà làm Kỳ-
 lục.

Người thi đậu sẽ được phép xin
 hạch:

- 1° Chứ Tàu,
- 2° Tiếng Xiêm
- 3° Tiếng Lào, như mình là người An-
 nam,
- 4° Tiếng Annam như mình là người Lào.

Một sự rất hữu-ích

Thời buổi này Annam ta đã bị biết
 rằng chữ Langsa là một môi trường
 rất can-hệ cho sự tân-hóa của dân-tộc
 ta, nên ai cũng ai mộ lo tìm kiếm mà
 học cho mau thông. Bởi vậy nhứt-báo
 Echo Annamite, là tờ báo của đồng-ban
 ta làm, viết bằng chữ Langsa, mới mở
 một mục dạy tiếng Langsa, dịch từ chữ,
 rồi dịch lại xuôi theo tiếng annam, sau
 lại giải nghĩa hành-văn rất kỹ-lùng. Học
 trò ham học hay là người học chưa được
 thông, muốn thừa nhận học thêm một
 mình, không một trí mà lại mau biết,
 nên mua từ báo ấy mà xem thì rài bừ
 ich. Báo này mỗi tuần xuất bản ba kỳ.
 Giá mua một năm là 15\$00; sáu
 tháng 8\$00; ba tháng 4\$00. Còn người
 làm việc hay là học trò thì tính rẻ hơn,
 là một năm 12\$00 mà thôi, lại muốn
 trả liền một tháng 1\$00 cũng được.

Báo-quân Echo Annamite ở tại Saigon,
 Rue Pellerin, N° 63.

Lo cho hậu tán

Ông Lê-quang-Liêm tự là Bầy,
 một nhà Nam-kỳ sang Pháp quốc
 mấy năm nay mới về theo như lời
 Bồi-bào đã chúc mừng ngài trong
 buổi tiệc mừng ngày neo.
 Nhờ mấy năm trải khắp, ngài nghe
 rằng tại đây vắng mắt cái cảnh tinh
 nhơn vật bên cõi Âu-châu, nay trở
 về, ngài muốn đem cái sự thấy biết
 ấy mà trình thuyết cũng mấy nhà trí
 thức, nhứt là mấy nhà soạn báo,
 ngõ hầu công luận hiệp đồng, làm
 việc ích chung cho xứ sở. Bởi vậy
 ngài mới từ thư mới nhóm tại Khuyết
 học-hội đêm 8 Novembre 1920, đăng
 ngài trình-thuyết.

Lối tám giờ rưỡi, tựu đông đủ,
 như những là M.M.

Nguyễn-thế-Ngọc, Chủ-bút Công-
 Luận-Báo; Nguyễn-kim-Đình, Tổng-
 lý Công Luận-Báo; Nguyễn-chánh-
 Sát, Tổng-ly Nông-Cổ-Min-Đàm;
 Nguyễn-thành-Úc, Chủ-bút Nông-Cổ-
 Min-Đàm; Long, Echo Annamite;
 Trung, Gouvernement; Đốc Mai, En-
 seignement; Võ-thành-Châu, Vinh-
 long; Nguyễn-duy-Giang, Ca-thang;
 Tri, Contrôle financier; Phú, Travaux
 Publics; Chim, Thời Báo; Lang, Thời-
 Báo; Ng-từ-Thức N.T.N.B. Thương,
 Đúc, Nam Kỳ Kinh-tế và Lê-hoàng
 Mưu.

Tám giờ rưỡi ông Lê-quang-Liêm
 mới hội và trình thuyết như vậy:
 Xin để số sau điển tron.

M. H. L.

Phản quan Báo Partie officielle

Vì lời nghị quan Thông-độc Nam-kỳ
 ngày 27 octobre 1920:

Thầy Trinh-vinh-Tu, có brevet élé-
 mentaire, cấp bằng giáo-lập thiết họ
 hạng năm, tam dụng vào sở học-đường,
 và giao cho quan Chủ-tinh Langsa.

Vì lời nghị quan Thông-độc Nam-kỳ
 ngày 29 octobre 1920.

Ông Lương y thi-sai-hàn có thi-trang-
 cấp bằng làm việc tại Bante, phải đi
 học ở tại Mocay cũng trong hạt.

Vì lời nghị quan Thông-độc Nam-kỳ
 ngày 30 octobre 1920:

Cấp bằng thầy Ng-v-Tuyệt kỹ-lục học-
 lập tại sở Tào-đạo Nam-kỳ.

Ông Trương-y thi-sai-hàn, bằng
 cấp bằng chánh-quan thầy Quản-ly nhà
 trường bôn quốc Nam-kỳ mà coi về sở
 thuộc, thì cho ông quan thầy Levot đi
 chỗ khác.

Kể từ ngày ông Levot đi, thì đăng
 hưởng thêm mỗi năm 360 đồng, theo
 điều lệ 25-septembre 1920.

Ông Cao-si-Tan lương-y thi-sai-hàn
 tăng mới về bỏ vào tạm dụng tại nhà
 trường bôn quốc Nam-kỳ.

Ông Trần-v-Đôn, lương-y thi-sai-hàn
 ba, đương làm việc tại nhà thương bôn
 quốc Nam-kỳ, phải tạm dạy mấy cô-thư
 tại Maternité Chylion, thế cho ông quan
 thầy Levot đi chỗ khác.

Kể từ ngày ông Levot đi, thì đăng
 hưởng thêm mỗi tháng 30 đồng tiền
 lương phu.

Vì lời nghị quan Thông-độc Nam-kỳ
 ngày 4 Novembre 1920:

Bồ lời nghị số 2800 ngày 23 octobre
 1920 về sự cấp bằng thầy Lưu-v-Nghĩa
 làm trợ-giáo.

Thầy Lưu-v-Nghĩa có brevet élémen-
 taire, cấp bằng giáo-lập thiết họ hạng
 năm tam, và giao cho quan Chủ-tinh
 Cantho.

Thầy Võ-v-Thâu, giấy số 472 giáo-tập
 bôn thôn Bante. có certificat d'Etudes
 primaires, cấp bằng trợ-giáo thi-sai-
 hạng nhì, cũng ở Bante.

Tên Võ-v-Tung surveillance hạng nhứt
 tại khám Bạch-gia, phải đi Travinh, từng
 sự quan Chủ-tinh, thế cho Huỳnh-v-
 Sách surveillance en chef đi chỗ khác.

Táo Trần-hữu-Tach, Phạm-v-Phân và
 Ng-hư-Khiêm, cấp bằng chứng-đầu
 phụ thi-sai, lương mỗi tháng 22\$50 và
 giao cho quan Quản-ly chứng-đầu và
 đương thú Nam-kỳ.

P. d. Ng. h. V.

Một sự rùi tại nhà máy xay Cholon

Hôm qua, 5 novembre 1920, lúc 1 giờ
 trưa, xe lửa nhỏ Gò Vấp ở Saigon chạy
 về Cholon.

Bộ hành Khách-trừ, là một tên thợ
 máy của một nhà Khách-trừ, đi mua năm
 sáu cái ống sắt đem về, mà bỏ chỗ nhà,
 chủ làm công, để ở gần ga, cho nên xe
 gần tới gare nhà máy, thì tên Khách-trừ
 lật đật, cũng là làm bằng mà ra, quãng
 ông xuống đất, trước khi xe vừa dàu.

Rủi cho một ông già 74 tuổi, đương
 ngồi phoi lạnh, một bên chòi ông ở phía
 dưới mé sông, bị một ống trượt nhằm
 đầu, máu ra linh lảng.

Khi xe đậu rồi, tên contrôle-er và
 bộ hành xuống chạy lại coi có ống dầy,
 thì ông bất tỉnh như sượng, mà tay còn
 nắm cái ống chắc cứng. Tên contrôle-er
 xe lửa bên bắt tên thợ Khách-trừ mà đem
 lại bót Cholon.

Ông già này đã 74 tuổi, ông già nuôi 2
 đứa cháu nhỏ, họ tên:
 Hai tên:

LỢI RAO

Ngày 10 Novembre 1920, là ngày
 đầu Huế-đăng, tại Cholon từ 4 giờ
 chiều chỉ 7 giờ tối, tại Quai Mỹ-tho,
 từ Quai Pékin chỉ Quai Yunnan cấm
 không cho xe cạy, để lộ thông thả,
 đăng-sáp đặt các Huế-đăng xuất hành.

Cấm xe cạy, cấm xe cạy, từ lúc
 5 giờ chiều đến 7 giờ sáng cũng cấm.

Tại Quai Minh-hương và Trần-
 thanh-Cán, từ khúc đường Paris chỉ
 đường Gò công, từ 8 giờ đi 9 giờ
 rưỡi, là lúc hết, bãi không còn đi
 nữa.

Nhưng xe có, muốn qua khi đương
 đi, thì phải xin phép lính tuần thành
 mấy ngày từ đều có.

Hề đường nào Huế-đăng đi qua

rồi, thì đường đó được phép đi. Còn những xe đưa khách đến vườn quan Đốc-lý thành-phố, thì phải đi đường F. Drouhet, đường Clochetons mà vào cửa chỗ đường Cây-mai và Clochetons chỉ 6 giờ thì thôi.

Đưa khách đến dinh rồi, xe phải ra đường Charles Thomson, rồi lại đường Bình hòa mà đậu :

Các xe không phép vào trong vườn được, mà phải ngừng tại đường F. Drouhet, trước trại lính mã-tà.

Cholon, le 5 Novembre 1920.

Ký-tên : L'Helgoual'ch.

Phụng dịch : N H V.

Lời rao đấu giá

(Apis d'adjudication)

Ngày 16 novembre 1920, tại tòa bố Bêntre, cho lãnh làm một cái hồ nước bằng ciment armé, lớn chừng 81 thước vuông tại làng Lương-mỹ.

Giá định phỏng. 2.841 \$ 64. Tiền thế chun tạm. 50 \$ thiệt 100. Muốn coi kỹ giấy tờ thì đến tại phòng nhứt, chỉ thứ ba Chánh-phủ Namkỳ hay là tại phòng văn ông Chef de Subdivi-sion des Travaux publics à Bêntre. Bêntre, le 13 Octobre 1920. Quan chủ tỉnh. Ký tên : Khô đợc.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÒA

Giá bạc kho nhà-nước. 11fr 00. Giá lòa, 1fr 100 kil. chỗ tôi nhà máy Chợ Lớn. Báo trả tiền. 3fr 95 tới 4fr 35.

NAM-KY

(Cochinchine)

SAIGON.

Tài phú phụ

Trương-vân-Trung, Quảng-Đông 22 tuổi, làm tài phú phụ, bị tập nỏ vì tội

Nº 97) FEUILLETON DU 10 NOVEMBRE 1920

ROMAN

ĐÀN KIA THEO MÃI BẢ MƯƠI HAI ĐÊM HỒ-CẢNH-TIÊN tự thuật

Đêm thứ mười lăm (tiếp theo)

«Tôi đã ăn năn, nghe kẻ hêt nỗi niềm, thì tôi đã ăn năn, nên khi tôi vừa ngó lên thấy Đệu-chánh-Tâm bưng chén thuốc đưa lên mà uống, thì tôi lật đật vội tay hải còn miệng thì la hiều : Khoan... khoan... khoan..., mà hát không kịp, biểu không đặng, Đệu-chánh-Tâm đã vờ một hơi hết hai phần chén. Chứng giành chén thuốc lại đặng, thì Đệu-chánh-Tâm uống đã nhiều rồi ; Đệu-chánh-Tâm buông chén mà ngó tôi và hỏi : Hồ-hửu còn thương tiếc tôi chăng nhè !

Hồi rồi, Đệu-chánh-Tâm ngả ngang xuống gối nằm mà làm thinh, còn tôi thì thất kinh, ăn năn thì việc đã rồi, Ậm Đệu-chánh-Tâm mà khờ : « Cỗ giao ôi, tộ tôi quá đáng, đâu muốn thâu cùng chàng sơn. Nay rồi, vì một lúc nghe Di giaó A trắng lăm nghi lòng bạn mà mua hờn chước dữ, nếm mặt nếm gai, tra thuốc độc vào giết cô giao cho phỉ đả hiêm, cho vui lòng hận, lỡ rồi không để gờ ra, bé nào cô-giao cũng chết vì tay tôi, vậy xin cô-giao hãy rộng lòng thương, đung thứ

đoạt một số bạc 77\$55 và trộm một số nửa 50\$00 của chủ nó là Trần-Hồng, 51 tuổi, chủ tiệm xà-bông hiệu Hàng-Chông, đường Gia-Long, số 96.

May là tôi phú phụ, phải chi nó là tôi phú chánh chắc nó làm hết tiệm.

Lấy chồng chệp

Bùi-thị-H... 35 tuổi, thợ may, ở đường hẻm Cây-Mai, có rặng tình nhân nó là chệp Lưu-Khinh, 38 tuổi, bang Quảng-Đông, với một con xam Quảng-Đông xum lại đánh nó lỏ đầu. Vậy mà cũng ham lấy chồng chệp

Vận nghèo mác cái eo

Mai-vân Can, 29 tuổi, bộ làng Đức-Hòa (Cholon) kéo xe số 202-C, ở đóng Tân-Cam, có rặng đêm 31 Octobre, lỏ 10 giờ rưỡi, một người kéo xe đi đường Thuận-Kiểu prolongé, lỏ địa phận làng Phú-Thọ, ở dưới mương hai người nữa nháy lên hiệp với người trên xe đóng xam lỏ đở thùng xe đực của và một đống rưỡi bạc và giấy thuế tuần cũng lấy. Thiệt là ăn cướp mà!

Quốc-trái sáu phân lờl NĂM 1920

Nhà Bãn Industrielle de Chine Saigon, ở đàng mé sông Belgique và đàng d'Adran kể từ đây nhận thầu tiến phỏng quốc-trái, không tính số phi không ăn huê hồng mà lỏ tình giá bạc trỏi hon giá bạc thường ngáy.

Chủ bả g. L. LASSEIGNE

TỈNH VINH-LONG

Quận Tam-Binh

Các cuộc chơi theo Lễ Chánh-Chung

NĂM CHỤC NĂM VÀ LẠC-THÀNH NHÀ-THƯƠNG

Tam-Binh, 10 Novembre 1920

Chiều ngày 10 Novembre 1920

6 Giờ. — 21 tiếng súng lớn tại Dinh-Quận Múa Lân.

7 Giờ rưỡi. — Cộ đèn có Rồng nhạn và Rồng đen

9 Giờ. — Hết hội Annam.

SỐM MẠI 11 NOVEMBRE

6 Giờ. — 21 tiếng súng.

8 Giờ. — Lễ Lạc-Thành Nhà-Thuong (tại Nhà-Thuong)

8 Giờ rưỡi tới 10 Giờ :

Đu, leo cây, thả heo, đập tình, nhảy bao, đi đừa, chạy đũa, đi cầu nỏ, phân chi, cạp bột hút xi-gà.

Múa Lân

10 Giờ tới 4 giờ. — Hết hội Annam.

BUỔI CHIỀU

4 Giờ rưỡi. — Đua ghe có nhạc Cao môn phụ giúp.

7 Giờ. — Thắp đèn tại Chùa-thành.

7 Giờ rưỡi. — Chung cộ đèn có Rồng nhạn và Rồng đen, và có đầu đèn và phát phần thưởng trước nhà tiệc.

9 Giờ đàng. — Đốt pháo huê trước Dinh Quận.

10 Giờ. — Hết hội Annam cho tới 4 giờ sáng.

Văn Uyên

(Nouvelles littéraires)

LES FEMMES SÁVANTES

(Comédie en cinq actes par Molière)

ĐỒN-BÀ THỐNG-THÁI

Hí kịch có năm hồi, của ông Molière soạn

Ngũ-văn-ngọc An dịch ra tiếng Annam

Chrysale : Kỵ-san : Qu'est-ce donc ? Qu'avez-vous, Marine ? Chuyện gì đó ? Marine : Mat-tin : Ce que j'ai ? Kỵ-san : Oui... Mat-tin : J'ai que l'on me donne aujourd'hui non coupé. Kỵ-san : Mat-tin : Monsieur, Chrysale : Votre congé ? Kỵ-san : Martine : Oui Madame me chasse. Kỵ-san : Chrysale : Je n'entends pas cela. Comment ? Kỵ-san : Mat-tin : On me menace Si je ne sors d'ici, de me bailler cent coups. Kỵ-san : Non, vous demeurerez ; je suis content de vous. Kỵ-san : Ma femme bien souvent a la tête un peu chaude ; Et je ne veux pas, moi... (A suivre) (Tiếp theo)

cho tôi trong cơn nhêm mắt. Đệu-chánh-Tâm nghe tôi nói, liền mở mắt ra nhìn tôi chạng hờa giọt lụy, rồi gượng đáp chệp tôi rằng : « Hồ-hửu chớ phiền, ấy hơi mang tôi đã tàn. Hồ-hửu phải biết tôi mà sống thừa đến giờ, chùng vì tôi chưa giải nghi lòng bạn mà gờ tiếng cho có thàng đó thôi, chớ phải là tôi tiếc, cái thân ở đặng... đau. Bởi vậy đã mấy phen Hồ-hửu làm mưu mẹo thiết kế kia mà giết tôi, tôi biết mưu mẹo không lảnh, cứ đeo đuổi theo tôi mãi thế, cũng vì tôi thiết tha, cố gắng chệp tại tôi, nên tôi mà chẳng phải bỏ trái mặt, liều thác mà rứa như đặng tiếng cho có thàng, một mai hôn xuống... truyền, mặt mũi nào còn ngó cộ... cho đặng Xét... nên tôi cứ già đi... gờ tai điếc, bày tướng như đừa chàng... giết gi, đặng theo Hồ-hửu mà giải nghi, mà trỏi mấy năm trường không thành sở nguyện.

«Tôi đến đây, tôi ngã lòng, quyết chịu chết cho rồi, cho vữa lòng bạn, huyệt may sau Hồ-hửu có nghĩ lại mà ăn-năn cho chăng. Chẳng đờ may, trong một giờ chót của tôi đã rứa mà gặp may, là nghe đặng tiếng Hồ-hửu động niệm tay hỏi. Vậy thì tôi lấy làm vui mà nhâm mắt biết bao, vui mà gặp gỡ cô-thông nôi điếm dài biết bao, danh tiếng của cô-thông mà cỏi nhớ sạch rồi, thì trỏm thán này chẳng kể. Tôi chẳng phiền Hồ-hửu đâu mà phải nhọc lo cho heo sơn tinh thẩu ;

thật tôi cảm ơn Hồ-hửu vô cùng, bèn chọn tiếng để cho tôi an lòng trong cơn tai. Vậy Hồ-hửu hãy yên lụy đi, rặng ở lại lo cho vợ, mặt với non sông, gần chí ảnh-hùng, bôn phảng hồ-thủy. Còn xem nghĩa anh em của Hồ-hửu với tôi, xem hay còn dài, cuộc gặp gỡ từ đây chưa hết...

Nói rồi Đệu-chánh-Tâm nắm đôi mắt làm đăm, các ngón bật bật. Tôi cầm lấy Đệu-chánh-Tâm mà khờ hỏa; Đệu-chánh-Tâm gượng mở mắt ra đứm mắt khoát tôi, rồi nhắm lại một lần hỏa... Khi Đệu-chánh-Tâm đưa tay... thì rỏi nhắm mắt lại ngã lỏn, tôi bắt Đệu-chánh-Tâm lỏ trán, tôi lập đợc gối lỏ Đệu-chánh-Tâm mà tống hỏu... Nghe không còn... chạy lỏn, tôi mới nói Đệu-chánh-Tâm chệp rồi, báo đi nói cho người xóm biết. Chưa quá nửa giờ, thiên-hạ tru chạp sau chạp trước. Tôi cậy người đi khai, người thì lo mua hỏm về tân-niệm. Tổng chùng... trỏi mây thàng trường tôi ở yên, tương tâm cứ ngày những đặng can rứt. Tôi thám nghi không ra, tuy lúc Đệu-chánh-Tâm thau trỏi với tôi, tôi động niệm mà tò ý ăn-năn lắm lỏi như vợ mẹ dấn, chớ khi sáng an rồi, bụng tôi cứ bưng nghi bưng tin, xẻ vì tang cổ đờn rành, chẳng phải chuyện miệng lỏn trỏi mới. Nhờ vậy đó mà tôi người bết đả phiến, có khi tôi lỏi vui thêm mang vì oán hờn trả đặng.

« Lúc đó thì tôi nghĩ vậy mà khờ khờ đặng, chỉ vì lấy giữ sách lý đặng, tôi biết tôi làm một lúc mà giết vợ con tôi, giết người bạn hỏe của tôi, Lỏ-quí-hửu ôi, nỏi đau đớn kờ làm sao xiết. Khi tôi rỏi thẩu chon tức kờ rần, nỏn nguồn trong đực rỏi, thì tâm tôi như đợc cắt, trỏi lỏ tuấn hỏn, nên tôi chưa chộp... mà tôi thì tôi chạp biết lấy chạp... chạp... trỏi tôi. Bởi vậy từ đợc... một thạc cho rồi, thì... thì chẳng chạp gì... Hồ-cảnh-Tiên gút đầu xuống... mà an ủi. Vì biết muốn an ủi người trỏng cơn thỏng khỏng, đầu ai cũng lỏn những lỏi hay, nhưng mà chẳng đặng ích gì, Hồ-cảnh-Tiên nói: «Tôi an ủi lấy... mà năm trường mà không... nếu tôi còn sa đám... chẳng chịu phải rồi sự thế, thì khỏ cho tôi ở an, và cũng khỏ cho tôi trỏn khỏi cái hình phạt vô lỏn, nỏ làm cho tôi ngày mỏt hao nỏn... Dừr rồi Hồ-cảnh-Tiên lại gút đầu khỏng ngát một hơi nữa, làm cho tôi người lỏng không an, tống phải mới Hồ-cảnh-Tiên lỏn xe trở về, đẹp đờ tôi mãi thế tiệp.

Sau sẽ tiếp theo L. H. MUU

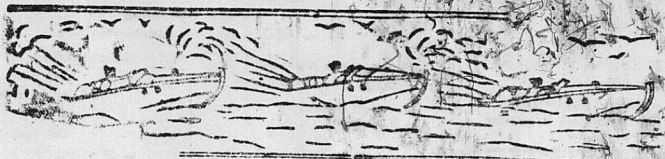
PHARMACIE PRINCIPALE

Tiền thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỬA ÔNG HOLEÉ và RENOUX

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhưt hạng bảo-chê sr, kè nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, 161 thương hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. **CẢM ĐƯỢC-TÂN LỰC-ĐIÊN** có xuất bán rồi. Alaud, xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

CANOT HOI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Đề chở chuyên mau lẹ, Ông **Charles BARDON**

đề tuần du diên địa

NGƯỜI ĐỒNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127 SAIGON (Nam Kỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KẸU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn
đóng kỹ càng
giáng đẹp

giá 1.500 \$
sắp lên

Khởi hoạt
lẹ lẹng sạch sẽ
Giá rẻ.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

ở trước Madame Duguet làm chủ

Khai trương ngày 1er novembre

1920

Tiền rượu tốt có phòng ở, nhà bếp, nhà kho, và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mượn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàng. Hoặc ai muốn mượn lâu ngày, thì có giá riêng lý của nghị thuật lại nữa. Và lại những đồ thực phẩm về hải-vực rất nhiều, thật là phụ ông đến tìm, xin chú-tôn chiều cõ.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhật thì có soupe Corse và rượu Corse.

Chữ-nhan cần biết.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống với lòng tốt lắm, sẽ có mùi thơm mà lại bổ dưỡng khi. Chẳng biết chức năng của nó thế nào, mà nó tốt, cũng không rượu nào N N được.

Bán tại hãng Établissements Demarast ở Saigon.

một mình bán Denis-frères đại-ly cả Đông dương thứ hộp quẹt này.

Hộp quẹt này khắp nơi đang phép bán là một sự phổ-một mà thôi.

Thợ khảm đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Hình cũng quý ông dùng khăn đen tốt. Tôi thiết rành nghề thợ khảm đen 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều loại ít loại, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo yêu cầu rất khéo. Như là thợ lớp mỏng từ 7 tới 9, lớp dày từ 10 tới 15, mà theo ông có thể làm theo theo kiểu cấp tốc, cấp chậm, kết dính lại một lớp, lớp để xuống, chờ dùng xong thì đem lên, thì khảm (contour de tete) máy tặc theo vẽ mẫu lớp dày mỏng xin chỉ vẽ trong thơ và cho máy ông có công tốt làm rồi gửi lại tiết kiệm lại chịu mà nhiều đến 2 khảm.

Khăn dệt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

- Hàng nhũ, bông và nhiều Bombay 1 khăn 8.00
- Hàng nhũ, bông và nhiều Bombay 1 khăn 2.50
- Hàng bông, nhiều và Bông mỗi khăn 1.90

Mà được mỗi lần mua phải tặng 1 khăn

Còn nhà buôn bán muốn mua số có đủ khăn xin gởi thơ tới sẽ định giá cho đỡ bán.

Cúi xin quý ông/hãy mua khăn của tôi làm thật kỹ và kỹ càng, chắc chắn, và giá lại giá rẻ.

Ông F. MICHEL, CAFFORT Successeur

Thợ khảm đen ở Saigon, đường Paul Blanchy số 127

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quý báu chừng nào, nên câu tục ngữ Langsa rằng: « Le temps, c'est de l'argent » (Một phút quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. đều phải đầu tư vốn rất nhiều và ngày giờ không thể nào. Đường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn minh quý báu là đường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp

vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp. Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu này đều rộng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu bền và giá lại rẻ; như hiệu **HERCULE** thì từ 80\$, sắp lên, còn như mua mua tốt hạng nhưt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

CÓ MỘT NHÀ TÈM NÀY CÓ QUYỀN
TRAY BÁT CHO NHÀ ĐÓNG SỮNG VÀ LÀN XE MÁY
TẠI THANH St-Etienne
Mà thôi

Ông F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat - SAIGON

Có bán SỮNG
đồ thờ và đồ khảm, ĐỒ
THUỐC, ĐẠN, XE-NÁY, ĐỒNG-ĐỒ
và ĐỒ NỮ-TRANG. ĐỒ ĐÁ TẾT LẠI GIỎI RỒ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin ở thơ như vậy,
H. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. - SAIGON

Hàng Dán TRƯƠNG-VĂN-BÈN,

có bán cả thủ đầu

Đầu phồng ăn thiệt ngon
Đầu dừa
Đầu nõ thông có mùi bết
Đầu mè thơm
Và hầu hòng giá rẻ cả thợ bợ

Loại dĩa dĩa phồng thiệt tốt
Loại dĩa dĩa cũ
Loại dĩa dĩa mới
Loại dĩa dĩa loại bợ
Loại dĩa dĩa loại bợ

BỘ TỬ VÀ GIÁ RẺ MÓN, Khách-trú

Hàng tốt mua cho kẻ dẫu phồng
mè, bột gạo, bột bèo, bột củ
đền và bột croucheur. Mua giá khá
đẹp các vị.

Ấn lập - bán si có mầu mua bán
vui lòng thì xin mời đến nhà hoặc
viết thư hỏi thì tôi gửi liền và hoặc
đang tiếp xúc rất trọng thị và trả
lại lập tức.

Ney lời:

TRƯƠNG-VĂN-BÈN,
Hội đồng quản-hạt,
Thương CAO-VÊN, số 4,
CHU-ĐI.

CỦ MỠI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯƠ
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT

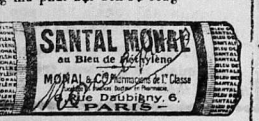
Uống thuốc khi dùng cơm,
thì CHẮC BẮNG KHỎE MẠNH LỰC
và các bệnh của chúng ta ngày nay
tất nhiên hư hại là không thiếu mà san tra
Thuốc hươu này trị các chứng bệnh:
NEUROSIS, AN KHỔNG TIÊU,
NANG BAO TỬ, CHÓNG MẮT,
KHÔNG THU THỜI

BÁN TẠI NHÀ ÔNG ĐƯỜNG
DEHAUT, 17, Faub. St. Denis
Paris, cũng khắp trong mấy
tiệm thuốc.

Thuốc Santal Monal

Sự sưng bầm về bệnh lậu thì ăn vò
được tới mấy chỗ kia và xa trong thân
thể con người, như nơi bàng quang và
thận phủ, và nơi mà cụ-dục-âm-sĩ-ở.
Trong mấy chỗ kia đó nơi thấp phủ thì
khó mà điều trị, khó làm cho thuốc vào
thần, nhờ có thuốc santal monal là
thuốc đầu đi cũng hầu đỏi, vì uống nó
vào thì nó lộn vào nước tiểu làm cho
nước tiểu ra mầu xanh và theo đường
tiểu tiện mà kéo dẫn ra ngoài những độc
đó làm cho phải sưng bầm đó.

Khi mới có mủ, dùng Santal Monal
lên đến sự đau đớn, hết đặng nơi
phía trong làm cho hết sưng bầm và
không sưng lây ra nữa được. Ai này đều
phải hiểu rằng sưng bầm nơi tiểu quản
thì rồi ăn lân vò tới bàng quang, vò thận
hết bộ phận, làm cho bệnh ra nặng, rồi
cũng theo mạch máu được mà ăn thấu vò
tím, phổi và mấy mạch máu nữa. Bởi
vậy nên khi mới phát đầu thì phải điều
trị cho làm, phải dùng Santal Monal cho
thường mà ngăn ngừa khỏi bị ăn lây vò
trong mà phải bại đến sự sống

Bán tại
Pharmacie principale solirène Saigon
tại Pharmacie Franco Hélay Cholom và
trong các dược phòng.

Phnom-Penh Bazar TRƯƠNG-XUÂN

Giá bán sỉ

- Nức áo bành to màu ka-ki n° 5503 - 12 nức. 0440
- Hình hộp bê (pompée) mặc áo có ren - 12 con. 3 20
- Giấy viết thư có gạch hàng - 0=22x0,13 mỗi xấp 100 tờ đỏi - 12 xấp. 5 00
- Bầu trắng để lót cổ áo dài (Annam) - 12 cái. 1 70
- Giấy viết thư « Idylle » mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đỏi có màu - 12 hộp. 8 55
- Cartes postales Nhựt-bôn bành cây thông, hình và tay, có mầu « hoa-điền » « Sơn-thủy » và hình người - một trăm. 6 00
- Cartes postales giặc Âu-châu - một trăm. 1 60
- Cartes postales hình xứ Cao-mên, Đê-thiền, Đê-thích - một trăm. 2 00
- Bao thư vàng (chàng mồng) thứ thường dùng - Một ngàn. 2 50
- Ngôi viết « Sergeant-Major » hộp 100 ngôi - 12 hộp. 6 10

Gởi tiền remboursement.
Chủ-nhơn Quân-lý,
Lý-nữ-Dư.

25-26 et 27 Quai Piquet Phnom-Penh

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon
thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères
có trẻ mà thôi.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
TRUNG PHÁP THIỆT-NGHỆ
NGÂN HÀNG
ĐẠI-PHÁP NẮC DANH CÔNG-TI
TỰ ĐÓN 45 TRỆU QUAN

Hội trưởng quản-ly: ông André Bortolot
Thành Tổng-ly: ông A. J. Percelette
Chủ-nhơn hội-tử Paris: ông Dương Lữ
Chủ-nhơn ngân-hàng Pákin (Đức-Sinh)
Chủ-Trung-quốc

Hàng chính (Paris)
Hàng nhánh
PARIS LYON
MARSEILLE
BORDEAUX
LONDRES
ANVERS
NEW YORK
PERIN
TIEN-TSIN
SHANGHAI
HONGKONG
SINGAPOUR

Hàng nhánh Saigon
8, quai de Belgique và 2, rue de France

Tính toán các thứ số sách mà bán.
Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay
bằng học bổng (piastres) lời hai ly 3/2.
Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan
(francs) có thể thôi lại bằng phiếu vay, hoặc
cần trả bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc
lời hai ly rưỡi (2 1/2%).
Tính tiền gửi vào Caisse d'Epargne
(Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs)
hoặc bằng học bổng (piastres). Về các thứ
xin đến hỏi thêm.
Gởi tiền có định kỳ, hoặc tính bằng tiền
quan (francs), hoặc bằng phiếu học bổng
(piastres). Về giá học và cách thức, xin đến
thương-giải.

Trả nợ thế có tiền dẫu (Escompte) và
lệnh dỏi nợ các giấy tờ về việc thương-mại.
Sắp giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (ché-
ques), hoặc sang giấy nợ tại các xí-phẩm-
thương.

Cho hay và tính bằng các việc cho nhà
bướn-vỏ (Bourse) ăn chung các nợ.
Cho mượn tiền trước mà phải thế hạn
hàng bán hàng là văn khố.

Tổng-ly
L. LASSERRE

Tiệm VAN-HUÊ-VIÊN

Aux Fleurs Réunies
Ở đường Pellerin môn bài số 75

Bán hàng lụa đủ thứ, đồ để dùng
điêm trang ăn mặc và tạp hóa.
Tiệm may tuyệt mỹ Bắc Nam khéo
thương hàng. Xin Đổng bang quang
cổ.
Chủ-nhơn: TRẦN-THIỆN-QUÍ,
cần-khải.

may xây lúa, nhà
may xây lúa, nhà
may xây lúa

Nếu chủ vi muốn cách để trị tiền và thì
bành cho gúp các việc của chủ vi sai khác,
thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sié Maritime et Commerciale du Pacifique
Sié Anonyme au Capital de 12 000 000 francs
SUCCESEURS

Phòng d'Ormay may sực tinh và hàng mỹ
sở chỉ các đến cần ích cho, hoặc đưa có
kiểu thứ (bản đồ) cũng giá tiền.
Có nhiều giấy tờ làm bằng có rừng
có chủ cho nhiều chỗ thành tựu rồi.
Sau này hãng chúng ta cho chủ qui vò
đến nhà này các chứng tá hay rằng: Chủ
qui vi vò ra xuôi không tiếng bợ giao thiệp
bằng bản lúa gạo cũng ngoài quốc thì
hãng chúng ta sẽ hết lòng mà gúp cho,
nếu là chủ giá cả dùm cho.
Hãng chúng tôi chủ chủ qui vi hay rằng:
Tạ bằng có sang Tô-khôi (chaloupe) A
vợ con mới và cũ, như chủ qui vi muốn
mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng
mà sực tinh.

CORONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYEN-CHI-HOÀ

SAIGON - 25, Rue Cathain, 25 - SAIGON

Tôi có 30 thứ giấy bạc-hy
điều kiện hơn nước ngoài
BỘ-TRẮNG VÀ VÀNG
BỘ-TRẮNG VÀ VÀNG
BỘ-TRẮNG VÀ VÀNG

Tôi cũng có thợ khắc CON-ĐÁU
HỒNG VÀ CHAM-MỘ-HIA BÀ CẨM-
THẠCH đã tiền. Đủ có nhiều vị &
LỤC-CHAU mua sí NÓN VÀ GIẤY
của tôi, đều được vò vò hết và khi
ngồi NÓN VÀ GIẤY thiệt tốt mà giá
lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin qui vi
chiếu cổ cho việc bán bán cho đổng
bằng ta được thanh lợi trong các
này.

Có sách mầu (Catalog) gởi đi tặng
qui khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RẺ
Nevrin - chi - Hòa kinh một,
25 Rue Cathain, - Saigon.

TÌ VỊ CÓ BÌNH

Trong cơn trời nóng nực, nếu ti vị có
bình thì Mỹ làm niềm ngồe cho mình làm
phải dự bợ cho nghiêm ngặt vì trong cơn
nóng nực ti vị loại-còn là vi có nhiều cò.
Mặt là nó hay làm cho vật, thực mua, ế,
hại là tự mình uống đổng nước đá mà
uống rượu làm cho ti vị và bợ, bợ, bợ
vì mình hay va ăn đồ sống ở cửa chết.
Mỗi năm trong mùa nóng nực có nhiều
người chết vì bình khí, như là những
người có ti vị không đổng tốt, thì lấy làm
quan ngại cho mình làm.

TIỆM THUỐC NÀO CŨNG CÓ BÁN

PIULES PINK

(Bổ hoàn linh đon)

Trong các tiệm thuốc có bán, có thể
tìm thuốc của ông de MARI et LAURENTE
Pharmacie Normale, de Saigon.

Vinhlong Thương-nghệ

Công-ty

- 1) Xe hơi và tàu đưa bộ hành, giặc ghê chở lưa.
  - 2) Sửa các thứ xe, bán đồ phụ tùng, bán đồ sắt và rèn đồ sắt (hàng rào vắn).
  - 3) Tiệm trữ hàng hóa ngoại-quốc và đồ thổ sản.
- Xin các ông lái buôn đường an-nam đầu, tiều, mè tôi, tra Huế, trà Annam, thuốc lá bãi, thuốc (cỏ) sủ, thuốc sủ, bợ đem tiền là đồ thổ sản khác xin đến Tiệm của Hội tại chợ Vinh-long mà thương-nghệ Hội sẽ mua sắt, và xin các ông chủ lộ đường, số trồng thuốc hay là những vật kể trên đây, gọi là hàng tinh cũng được.

Vinh-long số 10 Hàng 122,
Phước-phương,
NGUYEN-CHI-HOÀ.

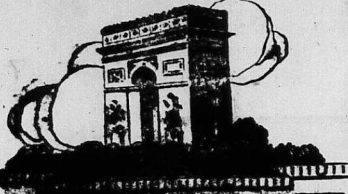
Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mới
hàng, thì phải đót đót cho thiệt
sáng.
Nếu muốn bán cho người cũng
đúng cách thì phải chia họ
cũng đúng cách ấy.
Vật thì đổng-hàng nên đến
tiệm Lục-tinh khách-lưu số 22
đường d'Espagne chợ Saigon,
mà mua hoặc đến khi, hoặc đến
lúa hiệu Best, mà đót cho đổng
thì cuộc buôn bán mới thành
vượng.
Tiệm có có đồ các thứ đổng
đó; và bán rẻ hơn các nơi.

VÌ BÌNH THÒ

Phải uống thuốc

PULMOSERUM BAILLY

Tại phố M. HO, rồi sang NÔNG LAM, RẤT HỒNG, NẮNG NGỤC, vì những người có tật thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN này BAN kia.

Thuốc PULMOSERUM của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Để có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langes cũng đồng khen ngợi. Có hơn ba mươi ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai. — id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSERUM BAILLY, 15 Rue de Rome à Paris, kéo lăm. Có bán trong các Tiệm-thuốc Langes.

PHARMACIE SHANGHAI

Có trông rắng và thay con mắt!

M. Trửu-Cương, chủ-nhơn ở đường Marins số 188, Cholon, còn ở Saigon thì tiệm của M. J. Hà-kim-Trương, N° 9 Boulevard Gallieni và M. Cam-Lan N° 27 rue d'Adran, có trít bán các thứ thuốc của ông Dương

THƯƠNG-HẢI KIEM-PHUNG-HOAN

(30) THUỐC ĐIỀU KINH RẤT HAY

Xét trong lẽ đời bà con gái thì khác hơn đời ông con trai có hai điều mà thôi : Thứ nhất đường kinh, thứ nhì thì sanh đẻ. Há mình muốn sanh con đẻ cháu thì trước hết phải lo cho đường đường kinh mới đặng.

Nếu đường kinh chẳng đều thì rất khó muốn có thai cho đặng, gốc lý bởi phần nhiều tại ngoại cảm mà sanh ra, hoặc tại biến bực, lo rầu, tru-huật trong lòng, làm cho huyết khí mòn hao, sanh ra nhiều chứng bệnh rất lạ, ấy cũng do nơi đường kinh không được đều mà sanh ra.

Bản hiệu từ ngày dựng phương thuốc hiệu nghiệm này bằng giữ lòng giúp đời, lựa những thuốc bực như tốt gia công luyện ra mà làm thuốc Thương-Hải Kim-Phung-Hoan này, để mà trị những bệnh của đời bà con gái đều dùng đặng cả, thật là một phương thuốc của đời bà con gái rất hay hơn thế khác.

Nếu không bệnh mà thường dùng thuốc này, thì huyết khí đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà lại sanh con đẻ cháu nhiều, chỉ như đời bà có nghề mà thường dùng thuốc này thì lại an thai báo sản, chửa sanh con rồi lại đặng mạnh mẽ, và có sữa nhiều cho con bú không hết mới là lạ chớ.

TRỊ ĐẶNG NHỮNG BỆNH NHƯ SAU NÀY

1° Huyết khí thiếu hụt, đường kinh chẳng có :

- 2° Đường kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm ;
- 3° Đường kinh hoặc trời hoặc sục, hoặc nhiều hoặc ít ;
- 4° Hoặc kinh nguyệt nhiều quá, như muốn làm băng ;
- 5° Bạch-đái, Bạch-đám, ra hoài không dứt ;
- 6° Đường kinh đi nghịch, đau bụng như thắt ;
- 7° Đau lưng, mỗi càng, vàng mắt òm gáy ;
- 8° Thân thể chẳng yên, trong bụng đau hoài ;
- 9° Thái động chẳng yên, xam-xam mặt mày, ăn uống không tiêu ;
- 10° Bề rớt ở huyết thì đau, hoặc lả-nhèo không ra ;

CÁCH DÙNG : Mỗi buổi sớm mới uống một hơan với nước muối, còn đời bà đẻ thì dùng nước dái con nit uống với thuốc, nếu muốn bỏ thai thì tối uống thêm một hơan nữa.

CÓN MỘT CÁCH DÙNG NỮA : Lấy 2 hơan mà tìm với rượu Annam minh thì chng bỏ nữa.

CỦ AN : Chẳng nên ăn đồ lạnh lẻo, sống sít và đồ rang nướng, nóng này đồ ẹa.

Mỗi hộp hai hơan giá là . . . \$1.00

Mười hai hộp giá là . . . \$10.00

Có mua hãy hỏi cho đặng hiệu Pharmacie Shanghai và cái nhãn « CON BƯƠM-BƯƠM » mới là thuốc rất nên thân hiệu kéo lăm thứ giá tôn tiền mà vô ích.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

30 B^e Charner et Carabelli Saigon
MỸNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cũng qui khách rõ : kể từ 1° Duillet 1930 tới mới dọn một tiệm ăn biếu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở ở ờn đĩ, rất cạ tiện cho qu khách.

TRẠI THỢ-MỘC CHAM VÀ CÁN MICHEL NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thấp, đường Abattoir

Trại tôi đặng toàn cầm-lai, trái, gỗ đặng các món theo kiểu kim thời, mặt cầm-thạch, thành của hay bằng sắt, mái gỗ lều bốn kiếng. Mặt cầm-thạch, thành của hay bằng sắt, mái gỗ lều, bốn trụ, một trụ. Bàn ghế gỗ trụ, bàn rượu, bàn Sala, bàn ghế. Trại này, thì chỉ cần hay đẹp, vàng, sắt, thép, nhôm, v.v. Giá cả màm đĩ, xin giới thiệu hay là đến thăm tại lờn mua đồ có sẵn.

GRAND MAGASIN

DE Soleries
TONKINOISES
Gros et détail

MAISON TONKINOISE
DONG-THINH 同

Hanoi, 4 Rue de la Sote 4, — Hanoi

PRIX TRÈS

AVANTAGEUX
POUR
l'achat en Gros

Bản hiệu bán sý và bán lẻ dù các hàng Bắcky như Áo quần, Băng tiêu, Nhũn minh gỗ, Lương, The, Lược lông, Địa minh bằng, các thứ Lành Lành rộng, Lành hẹp, Sa tron, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu đỏ, màu trắng, màu xanh đều có bán hết thảy. Hàng tới nước nhuộm kỹ mà tinh khiết thì rẻ.

Bản hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The Bắcky (Soleries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể bán giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sý (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Lợi nhận mua giùm (commission) các đồ Bắcky chế tạo ra như đồ đặng, đồ cần, đồ thêu đồ sơn theo kiểu Nhựt-bồn, mũ táy và các thứ đồ da như yên ngựa, dây táy, dây ta, bốp (porte-feuilles) vân vân.

Hàng gửi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gửi đi e một cũt tiền trước thì sẽ được trừ 20% về cái phần tiền đã trả trước đó, (toute avance de fonds aura droit à une remise de 20%).

Chư qui khách ở xa muốn lấy kiếng hàng (échantillons) hỏi giá hay mua món gì xin cứ viết thư lại, bản hiệu sẽ hết sức làm cho đặng và ý

Chủ nhân : Madame NGUYỄN-THỊ SAU

KHOẢN CHẤT THUY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỂN

VICHY CÉLESTINS

Cả bán nguyên vẹn — Trị bệnh đau đầu, bệnh đau răng, bệnh Phong —
— và nước — — — — — Thạch-lam-bình, kết — — — — — Bưu này chế đĩ-lờ.

VICHY GRANDE-GRILLE — — — — — trị bệnh đau gan
VICHY HOPITAL — — — — — và bệnh đấm.

VICHY-ÉTAT — — — — — trị bệnh thườg, li, trường nhiệt

Hảy coi chừng đồ giả mạo, tại mua phải chỉ chế trắng
thực nước, nào mua phải chng.

VICHY-ÉTAT — — — — —

SEL VICHY-ÉTAT là một sự kiện trong nước muối sý mà ra.
— — — — —

PASTILLES VICHY-ÉTAT — — — — —

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT — — — — —

Pháp-Việt Khách-lầu

(HOTEL DE FRANCE)
N° 153 Rue Catinal Saigon
HUYNH HUỆ KÝ, QUẢN

Kính cũng qui khách rõ, tại và quản lý Pháp-việt khách lầu vì có sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ xin qui khách trường tinh chiểu có kết cảm ơn.

Rượu chás hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bán ở Corsica, đĩ ngon và song ngọt vô cùng. Nếu ai muốn mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI. Rượu này nộ Đông-Đương chỉ có một mình hãng Boziz Freres trít mà thôi.